

PROBLEMATYKA OZNAKOWANIA SKRZYŻOWAŃ

część I – podstawowe znaki

opracowanie zawiera elementy autorskiego projektu

dr Jerzy Gruszczyński ©

projektant wzornictwa przemysłowego
specjalista ds. komunikacji wizualnej

studio projektowe

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

Statystyki dotyczące wypadków drogowych na skrzyżowaniach i ich skutki dane w oparciu o statystyki policyjne średnia z lat 2013 – 2017

miejsce wypadków	ilość wypadków	%	zabici	ranni
SKRZYŻOWANIE:	10 647	31,3%	477 = 15,5%	13 219
z drogą z pierwszeństwem	9 970	29,3%	463 = 15,1%	12 407
o ruchu okrężnym	505	1,5%	9 = 0,3%	610
dróg równorzędnych	172	0,5%	6 = 0,2%	202
WYPADKI OGÓŁEM:	34 042	100,0%	3 071	41 323

W rejonach skrzyżowań prędkości są mniejsze, więc zdarzenia powodują mniej ofiar, jednak nie wiemy ile jakich mamy skrzyżowań...

W 2017 roku było 436 469 kolizji, lecz ze statystyk nie wynika gdzie do nich dochodzi; zapewne sporo w rejonach skrzyżowań, co może rzutować na koszty...

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

czym jest skrzyżowanie?

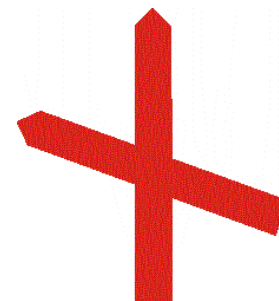
**skrzyżowanie – przecięcie się
w jednym poziomie dróg mających jezdnię,
ich połączenie lub rozwidlenie,**

łącznie z powierzchniami utworzonymi przez takie przecięcia, połączenia lub rozwidlenia; określenie to nie dotyczy przecięcia, połączenia lub rozwidlenia drogi twardej z drogą gruntową, z drogą stanowiącą dojazd do obiektu znajdującego się przy drodze lub z drogą wewnętrzną;

– Prawo o ruchu drogowym art. 2. 10.

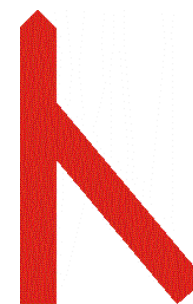
gdzie dochodzi do konfliktów?

przecinanie się

tak

łączenie się

tak

rozwidlanie się

nie

rodzaje pierwszeństwa

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

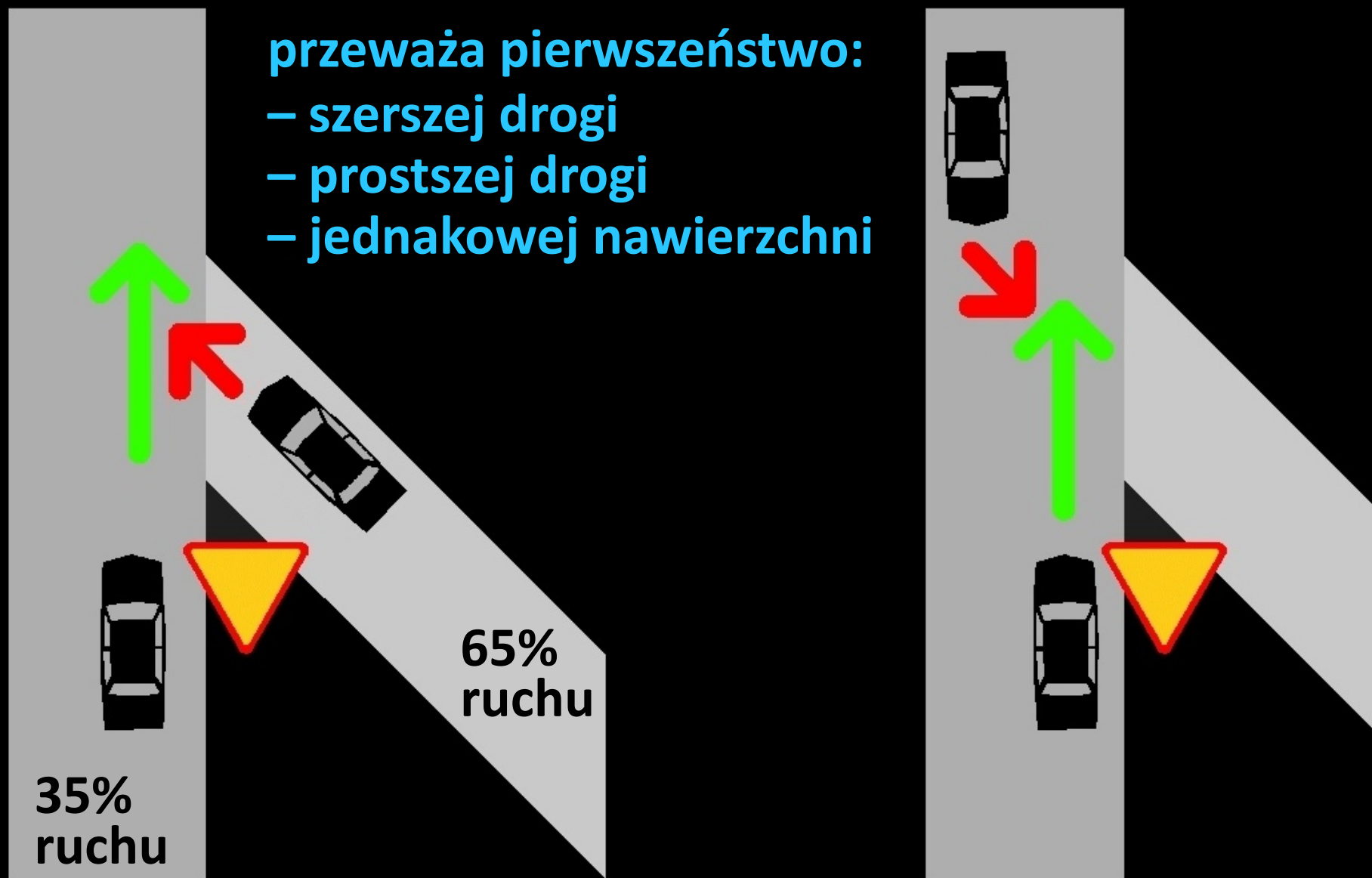
Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

Pierwszeństwo **naturalne**:

- szerszej drogi
- prostszej drogi
- jednakowej nawierzchni

pomimo zasadności w tym oznakowaniu, praktyka bywa odwrotna

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

Pierwszeństwo **umowne** – z prawej (przy ruchu prawostronnym)

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

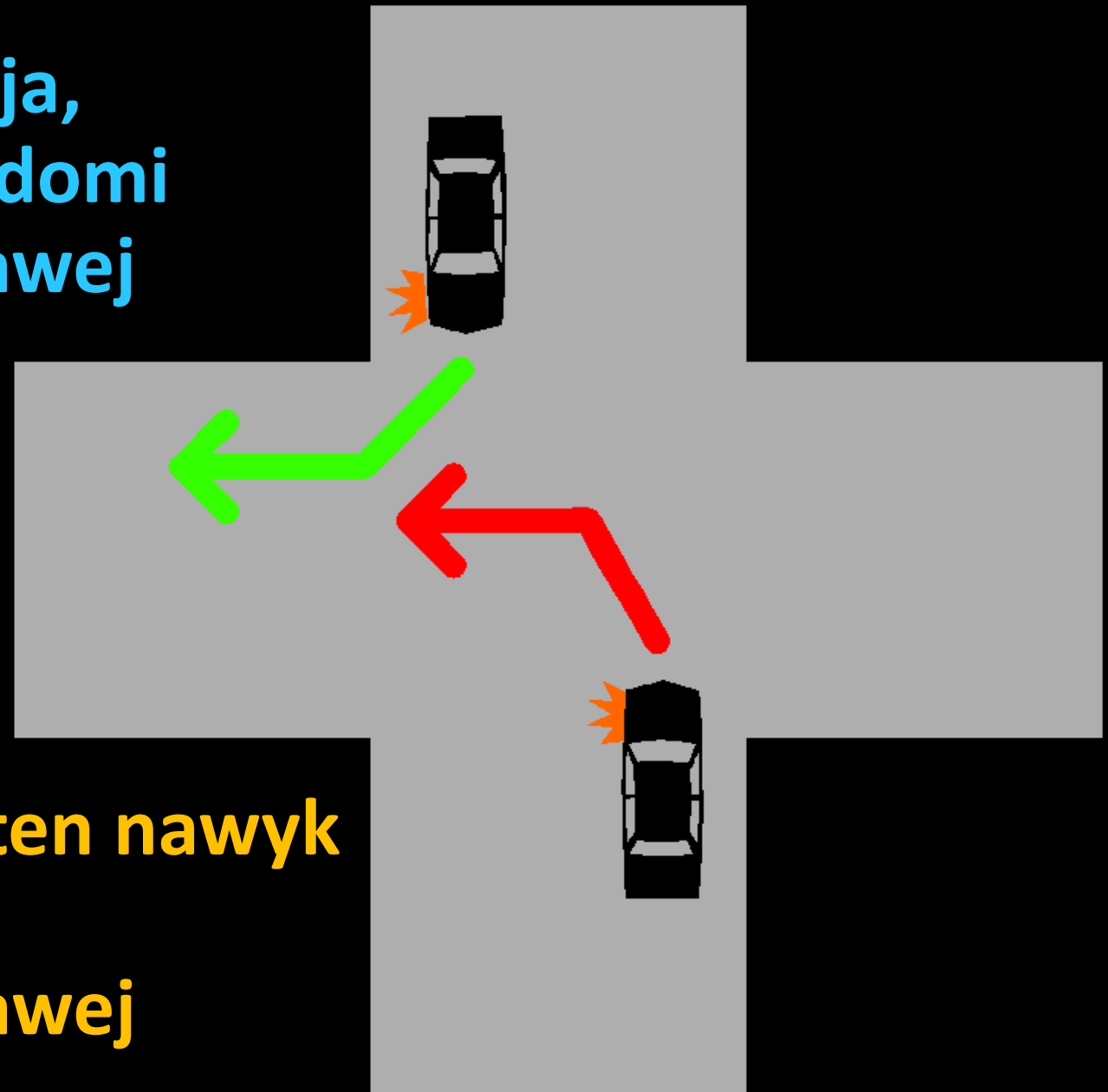
Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

podstawowa sytuacja,
gdzie jesteśmy świadomi
pierwszeństwa z prawej

jednak
mało jest sytuacji,
które ugruntowują ten nawyk
– ustępowania
pierwszeństwa z prawej

Polscy kierowcy

**tracą nawyk ustępowania
pierwszeństwa z prawej**

niejednokrotnie widać to:

- na parkingach**
- przy niezbyt zasadnym oznakowaniu**

dlaczego?

Polscy kierowcy

**tracą nawyk ustępowania
pierwszeństwa z prawej
dlaczego?**

**ponieważ w przytłaczającej większości
przypadków są „prowadzeni” znakami
pierwszeństwa i podporządkowania**

cóż to za bałagan w ruchu samochodowym?

źródło: googlemaps

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

to plac Etoile – skrzyżowanie o ruchu okrężnym, gdzie obok siebie może jechać kilkanaście samochodów, gdzie nie ma znaków, a wjazd nań regulują wyłącznie światła...

źródło: googlemaps

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

to Paryż – miasto, które w 1902 roku wprowadziło pierwsze symboliczne znaki drogowe, a ruch pojazdów wynika z zero-jedynkowej sytuacji pierwszeństwa z prawej

źródło: googlemaps

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

plac Etoile – ruch okrężny wokół łuku Triumfalnego

źródło: googlemaps

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

Pierwszeństwo **oznakowane**

- znaki dotyczące
pierwszeństwa
- sygnalizacja świetlna

Pierwszeństwo uprzywilejowane

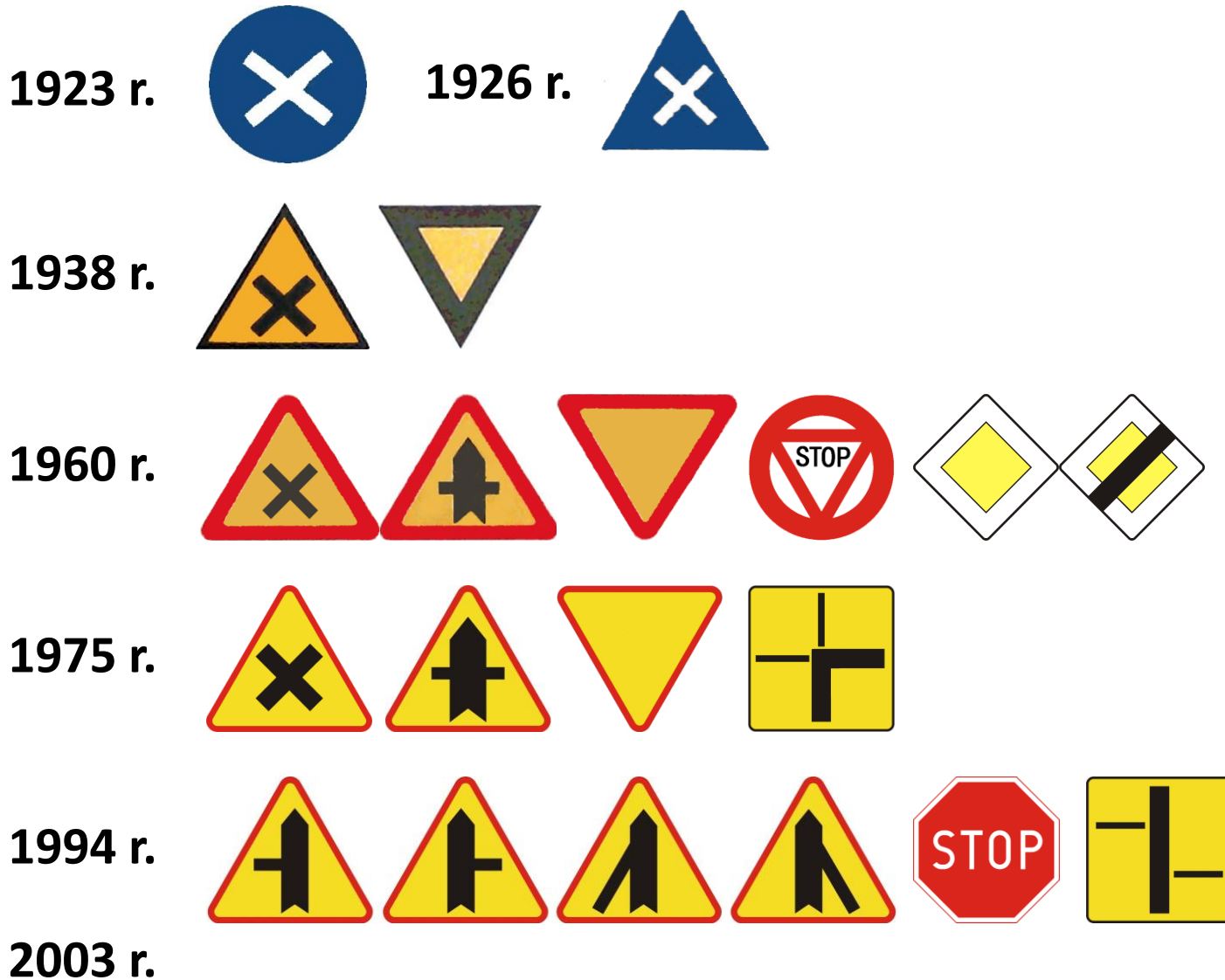
obowiązujące znaki dotyczące skrzyżowań

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

Podstawowe znaki dotyczące skrzyżowań w Polsce

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

Oznakowanie prezentujące pierwszeństwo przejazdu na skrzyżowaniu

znak podstawowy

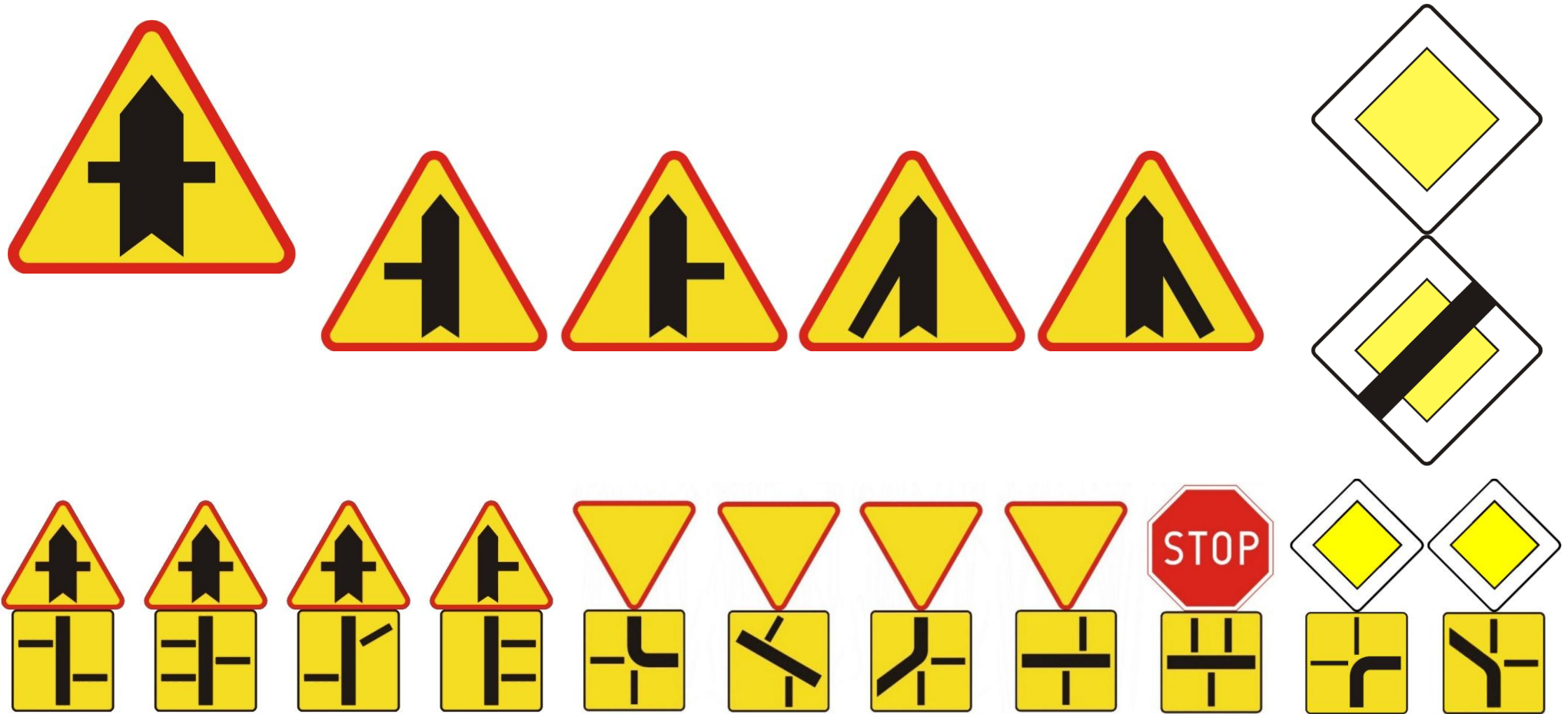
oraz jego wersje

użyte niezgodnie z Konwencją

Czy te znaki są wystarczające?

Oznakowanie prezentujące pierwszeństwo przejazdu na skrzyżowaniu

Przykłady zastosowań z instrukcji 2003

a na drogach...

nierzadko
„niepoważnie”

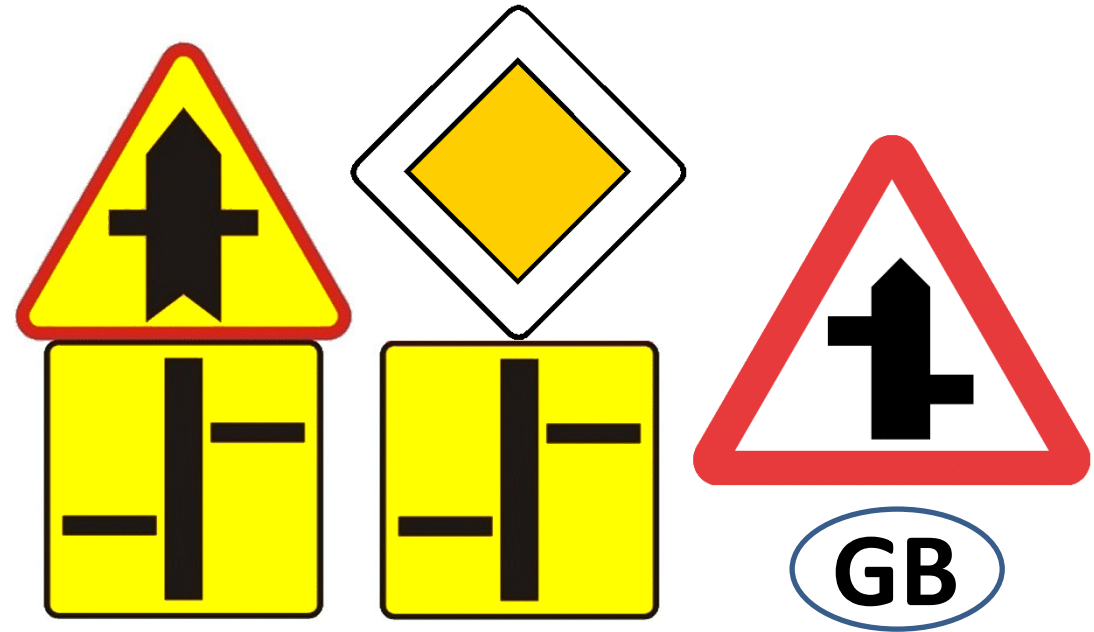
czy kolejna odnoga
będzie po skrócie
w lewo czy w prawo?

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

Odmiennie wizerunki komunikatu, dla tej samej treści

zróźnicowanie ...że obszar niezabudowany
/ zabudowany?

było ciemno

21/07/2007

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

droga na znaku
zmierzała na wprost

21/07/2007

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

po ciemku nie było
widać, że główna
skręca w prawo

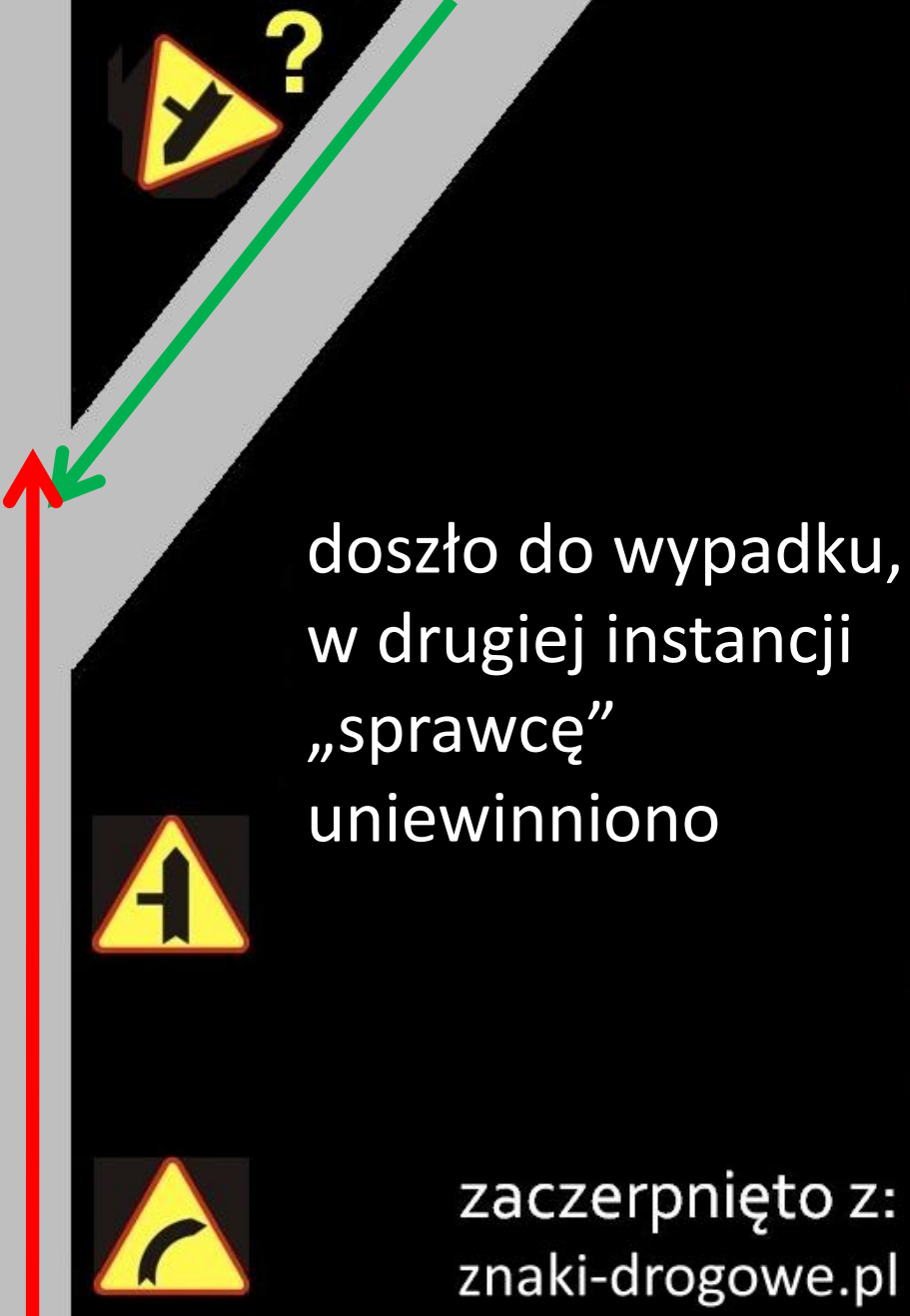
zaczepnięto z:
znaki-drogowe.pl

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

po uporządkowaniu
oznakowania

zaczepnięto z:
znaki-drogowe.pl

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

Zestawienia niedopuszczalne

Znaki prezentujące pierwszeństwo przejazdu... i sprzeczne tabliczki

wizerunek skrzyżowania z tabliczki zaprzecza znakowi...
przy niekorzystnej widoczności łatwo wymusić pierwszeństwo.

Zestawienia niedopuszczalne

Znaki prezentujące pierwszeństwo przejazdu... i sprzeczne tabliczki

wizerunek skrzyżowania z tabliczki zaprzecza znakowi...

przy niekorzystnej widoczności łatwo się pogubić bądź wymusić pierwszeństwo.

Zestawienia niedopuszczalne

Znaki prezentujące pierwszeństwo przejazdu... i sprzeczne tabliczki

wizerunek skrzyżowania z tabliczki zaprzecza znakowi...

przy niekorzystnej widoczności łatwo się pogubić bądź wymusić pierwszeństwo.

przykład z Węgier

ze Słowacji

Zestawienia karykaturalne

Znaki prezentujące pierwszeństwo przejazdu... i sprzeczne tabliczki

wizerunek skrzyżowania z tabliczki jest sprzeczny ze znakiem...

Pytanie o zasadność kreowania takiego oznakowania?

Znaki prezentujące taki sam komunikat

dodatkowe pytanie o koszty oznakowania

Pytanie o zasadność kreowania takiego oznakowania?

Znaki prezentujące taki sam komunikat

dodatkowe pytanie o koszty oznakowania

Różne wersje specyficznego oznakowania

Oznakowanie zapowiadające serię pokrewnych skrzyżowań

Polska

Włochy

Słowacja

Specyficzne skrzyżowania

Znaki prezentujące pierwszeństwo przejazdu... i tabliczki

komunikat sprzeczny – Słowacja

komunikat niesprzeczny – Słowacja

Specyficzne tabliczki dotyczące pierwszeństwa przejazdu...

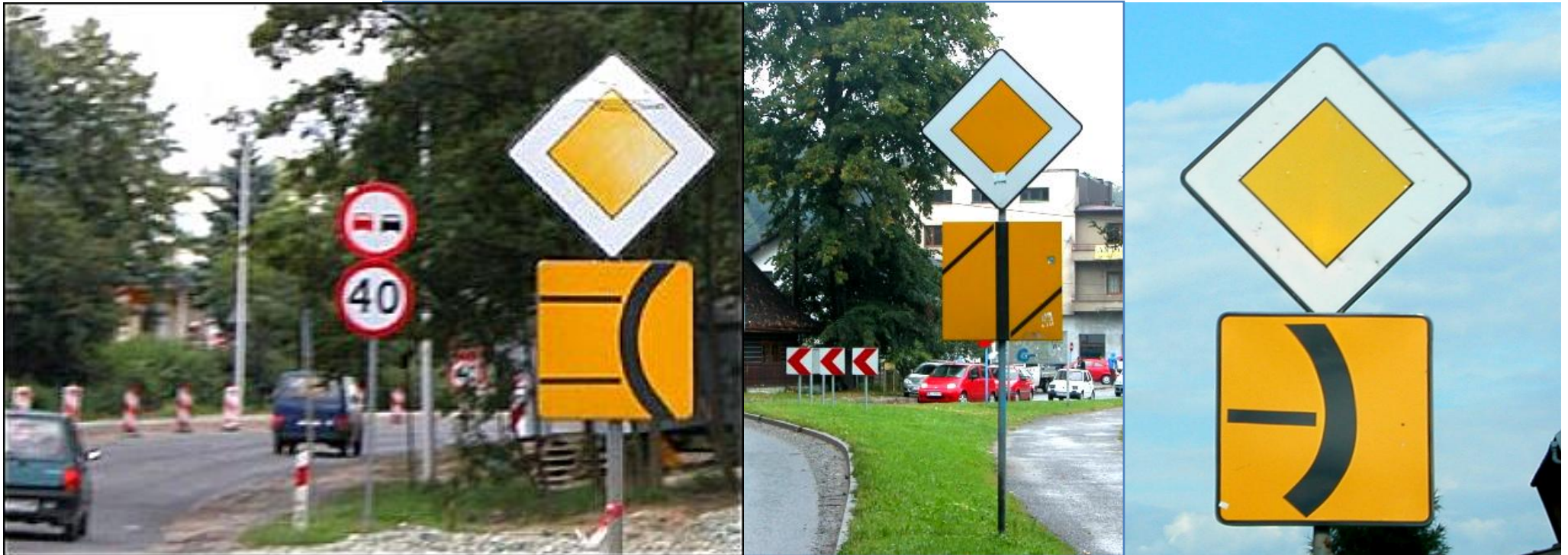

komunikat „uproszczony” – Norwegia

komunikat pomocniczy –
oznakowanie zakłócone reklamą

Niezbyt czytelne tabliczki dotyczące pierwszeństwa przejazdu...

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

Podwójna rola znaku „droga z pierwszeństwem przejazdu” (D-1)

Komunikat:
droga z pierwszeństwem przejazdu
(znak za skrzyżowaniem)

Komunikat:
skrzyżowanie z pierwszeństwem przejazdu
(znak przed skrzyżowaniem)

Droga z pierwszeństwem przejazdu

Znaki prezentujące „drogę z pierwszeństwem przejazdu”

w wielu krajach znak ten wciąż oznacza „drogę z pierwszeństwem przejazdu” i pojawia się za skrzyżowaniem, na początku drogi, której dotyczy...

Droga z pierwszeństwem przejazdu

Znaki prezentujące „drogę z pierwszeństwem przejazdu”

w wielu krajach znak ten wciąż oznacza „drogę z pierwszeństwem przejazdu” i pojawia się za skrzyżowaniem, na początku drogi, której dotyczy...

Droga z pierwszeństwem przejazdu

Znaki prezentujące „drogę z pierwszeństwem przejazdu”

znak D-1 „droga z pierwszeństwem przejazdu” oznacza w wielu rejonach Polski „skrzyżowanie z pierwszeństwem przejazdu”.

słupki krawędziowe

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

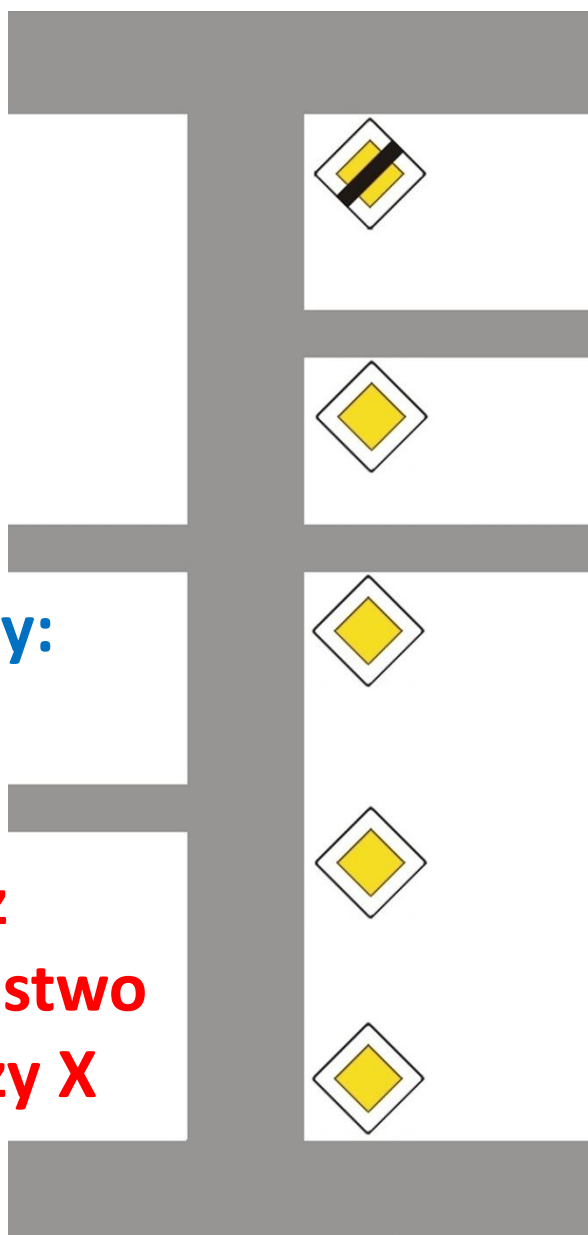
Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl

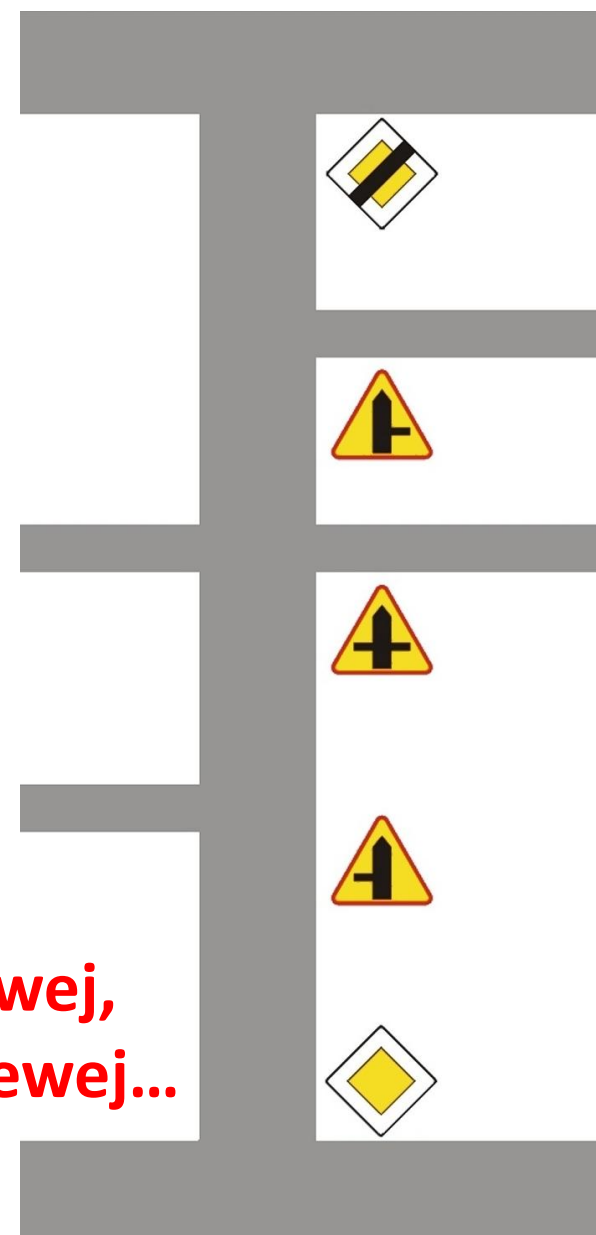
Znaki
prezentujące
pierwszeństwo
przejazdu...

dwa komunikaty:

jedź, masz
pierwszeństwo
masz... razy X

jedź,
uważaj z lewej,
z prawej i lewej...

Znak A-6d to w Polsce „wlot drogi jednokierunkowej”

w niektórych krajach prezentuje skrzyżowanie z drogą podporządkowaną występującą pod skosem

rozwiązania na autostradach bywają różne – oto przykład z dróg Chorwacji...

Skrzyżowanie z podporządkowaną drogą występującą pod skosem

Odmiennie znaczenie znaków prezentujących pierwszeństwo przejazdu,
niż w Polsce...

**oznakowanie pierwszeństwa
WYMAGA UPORZĄDKOWANIA**

Podstawowy znak droga z pierwszeństwem przejazdu... oraz jego wersje

ESTONIA:
wersje znaku A-6
wg instrukcji

z roku 2011

1.1.22 Vägkorsning där förare av fordon på anslutande väg har väjningsplikt

1.1.22.1 Vinkelrät anslutning från höger och vänster

1.1.22.2 45-gradig anslutning från vänster och höger

1.1.22.4 Vinkelrät anslutning från vänster, 45-gradig anslutning från höger

1.1.22.6 45-gradig anslutning från vänster, vinkelrät anslutning från höger

SZWECJA:
wersje znaku A-6
wg dokumentu

z roku 2004

1.1.22.10 Vinkelrät anslutning från vänster

1.1.22.11 45-gradig anslutning från vänster

1.1.22.13 Vinkelrät anslutning från höger

1.1.22.14 45-gradig anslutning från höger

Förslag på underbeteckningar för vägmärken

Varningsmärken

Varianter

A27 Varning för svag vägkant eller hög körbanekant

A28 Varning för vägkorsning

A29 Varning för vägkorsning där trafikanter på anslutande väg har väjningsplikt eller stopplikt

A29-1

A29-2

A29-3

A29-4

A29-5

A29-6

A29-7

A29-8

A29-9

A29-10

A29-11

A29-12

A29-13

A29-14

A29-15

A29-16

A29-17

A29-18

A29-19

A29-20

A29-21

A30 Varning för cirkulationsplats

SZWECJA:
wersje znaku A-6
wg dokumentu
z marca 2009

Tablice przeddrogowskazowe ukazujące pierwszeństwo na skrzyżowaniu z dodatkowym znakiem ostrzegawczym

znak ostrzegawczy zgodny z przebiegiem skrzyżowania

znak ostrzegawczy niezbyt zgodny z przebiegiem skrzyżowania

Tablice przeddrogowskazowe ukazujące zarazem pierwszeństwo na skrzyżowaniu

pierwszeństwo jest już zapowiedziane, choć „nie jest jeszcze prawem”

Tablice przeddrogowskazowe ukazujące zarazem pierwszeństwo na skrzyżowaniu

pierwszeństwo jest już zapowiedziane, choć „nie jest jeszcze prawem”

Redundancja i jej zasadność... na ile dublowanie komunikatów jest potrzebne?

„uprzedzenie o niebezpieczeństwie” (F-6a) dodatkowo ukazuje pierwszeństwo – jest to „wzmocnienie”.

„Znak „uprzedzenie o zakazie” (F-6) dodatkowo ukazuje pierwszeństwo. Czy zasadny jest znak na odrębnym słupku ?

Redundancja, czy brak logiki w zestawianiu komunikatów?

Układ dróg na „znaku uprzedzającym o zakazie” (F-6)
zaprzecza pierwszeństwu

Propozycja projektowa

Czy to jest świadome,
że „**Koniec ostrzeżenia**”
jest lepiej widoczny
od samego ostrzeżenia?

Co innego, gdy ostrzeżenie
jest doprecyzowane przez
podanie dystansu

**Znak z tabliczką
tworzy nowy kształt**

Propozycja projektowa

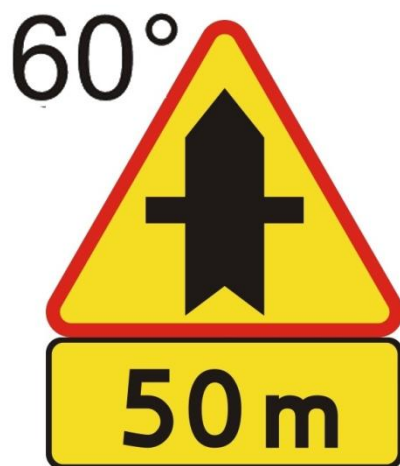
Znaki o kształtach wynikające z ostrzegającego trójkąta...
kształt identyczny ze znakiem ostrzegawczym + tabliczką

USA

Japonia

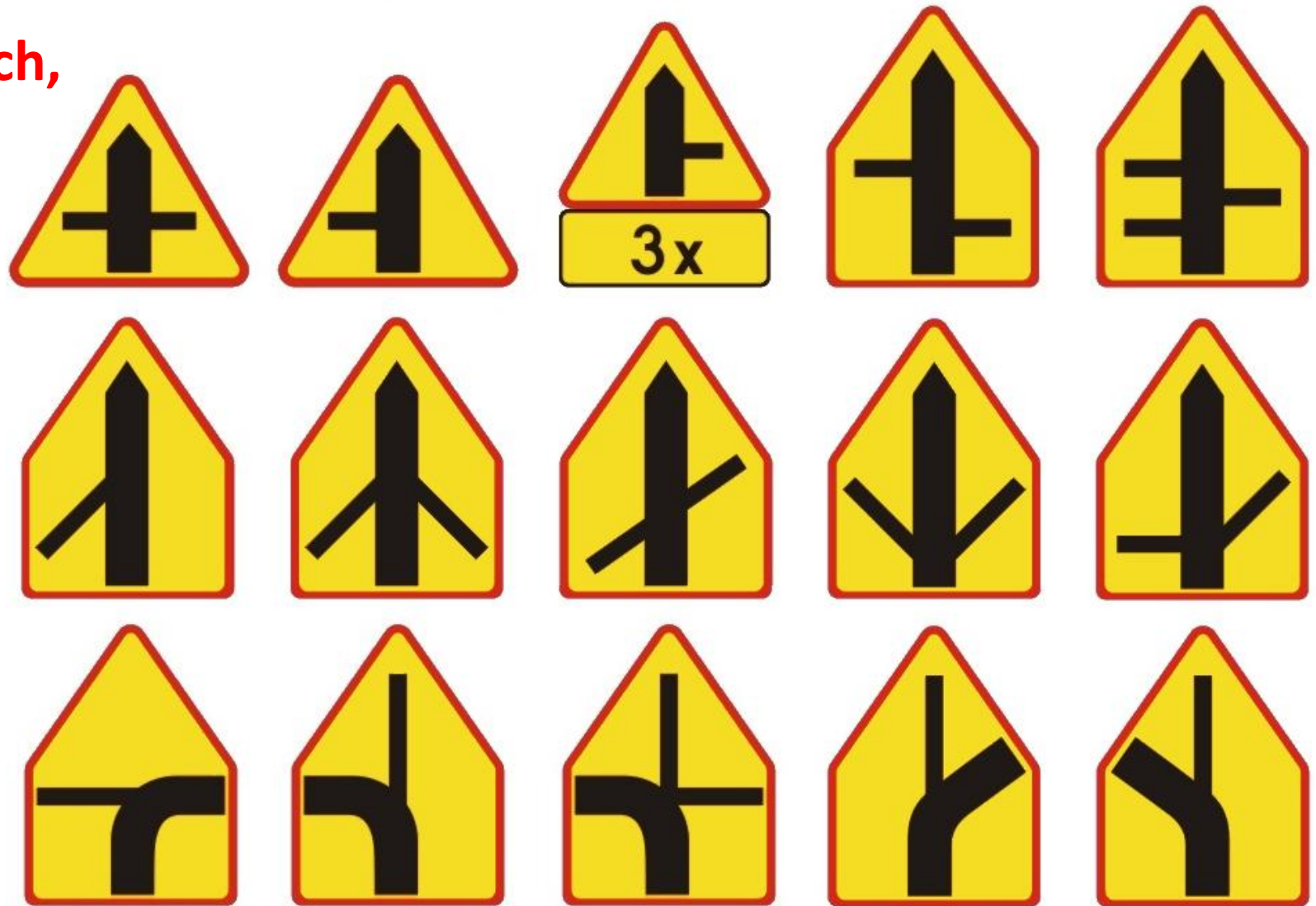
prezentowane
w 2017 roku

Propozycja projektowa (w odniesieniu do oznakowania szwedzkiego)

**W specyficznych,
wyjątkowych
sytuacjach**

można by
stosować znaki
rozbudowane

Przykłady projektowej propozycji

Uproszczenie komunikatu oraz potanie oznakowania

Podsumowanie
projektowej propozycji:

specyficzny kształt
znaku ostrzegawczego
dla wyjątkowych sytuacji
przy:

1. przejściach dla pieszych
2. nietypowym skrzyżowaniu
3. szczególnej uwadze na...

wnioski:

oznakowanie dróg w Polsce

wciąż podlega

zawiłościom prawnym i organizacyjnym

skutkuje

brakiem adekwatności oznakowania do realnych sytuacji,

brakiem dbania o „informacyjne bezpieczeństwo”

Dalsze szczegóły dotyczące

oznakowania skrzyżowań w kolejnej,

II części opracowania.

© dr Jerzy
Gruszczyński

dziękuję za uwagę

a mówią,
że drogi w Polsce są źle oznakowane
– zdjęcie i komentarz internauty

VI KRAKOWSKIE DNI BRD 2019

Kraków, 14-15 lutego 2019 r.

www.konferencjespecjalistyczne.pl